

Primljeno: 5.2.25				
Org. ad.	Poslato	Redn. br.	Priloz	Vrijednost
UPI-11-037/25-11/1				

Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava
Bulver Sv. Petra Cetinjskog br.130
81000 Podgorica, Crna Gora

Podgorica, 5. februar 2025. godine

PREDMET: Zahtjev za slobodan pristup informacijama

Uvaženi/a,

Ovim putem Vas molimo da nam, na osnovu Zakona o slobodnom pristupu informacijama („Službeni list Crne Gore“, br. 44/12 i 30/17), dostavite sljedeće informacije za sudove u Crnoj Gori, koje su nam potrebne radi sprovođenja redovnih istraživanja Centra za demokratiju i ljudska prava - CEDEM:

1. Koje konkretne aktivnosti su sprovedene radi povećanja političke participacije RE populacije (npr. edukativne radionice, kampanje, podrška političkom organizovanju)?
2. Koliko pripadnika RE zajednice je trenutno zaposleno u institucijama državne uprave i lokalne samouprave? Molimo dostaviti podatke sa razradom po institucijama i godinama (2021-2024).
3. Koji su mehanizmi primijenjeni da bi se RE zajednica motivisala za aktivnije uključivanje u društvene procese i kakvi su efekti?
4. Da li su sprovedene edukacije za službenike javne uprave o suzbijanju anticiganizma? Ako jesu, molimo dostaviti podatke o broju učesnika, temama i institucijama koje su ih organizovale.
5. Kakvi su rezultati u borbi protiv anticiganizma u medijima i javnom prostoru? Da li su sprovedene kampanje u skladu sa Strategijom?
6. Koje institucije su bile uključene u kampanje protiv govora mržnje usmjerenog prema RE populaciji i kakvi su rezultati postignuti?
7. Koji projekti su finansirani kroz budžet Ministarstva u cilju očuvanja i promocije kulture Roma i Egipćana u periodu 2021-2024?
8. Da li su realizovani projekti uključivali elemenata romske i egipćanske kulture i jezika u realizovanim projektima?

Molimo Vas da nam tražene informacije **dostavite elektronskim putem na sljedeću mejl adresu: info@cedem.me.**

Unaprijed Vam se zahvaljujemo.

Srdačan pozdrav,

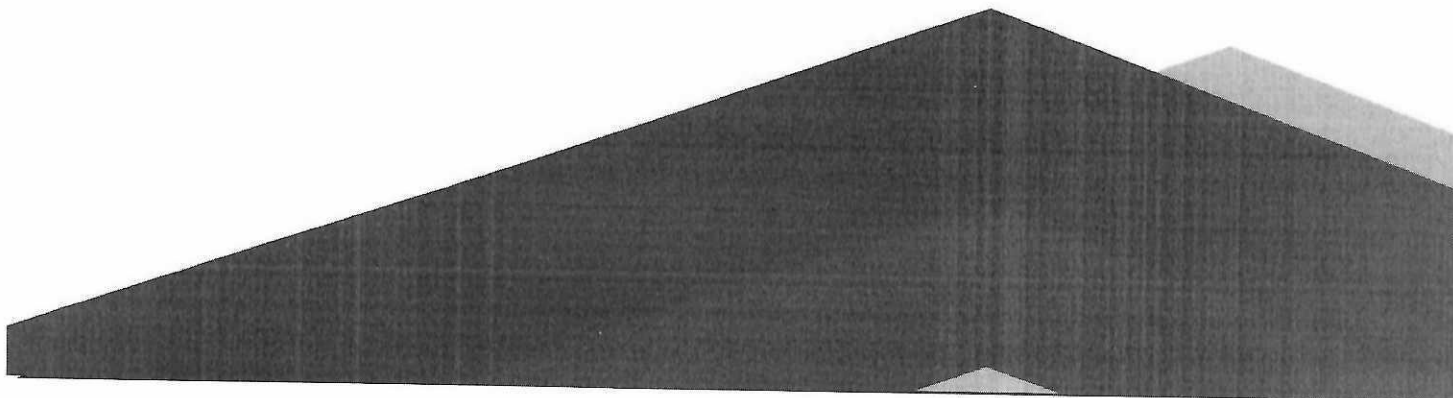
CEDEM

CENTAR ZA DEMOKRATIJU I LJUDSKA PRAVA

Nevenka Kapičić
Direktorica

📍 Bulevar Džordža Vašingtona broj 92
81000, Podgorica, Crna Gora
☎ +382 20 234 114
✉ info@cedem.me 🌐 www.cedem.me

Crna Gora
Ministarstvo
ljudskih i manjinskih prava

Adresa: Bul. Sv. Petra Cetinjskog br.
130,
81000 Podgorica, Crna Gora
+382 (0)20 243 197
www.gov.me/mmp

Broj: UPI-11-037/25-11/2

Podgorica, 17.2.2025. godine

Na osnovu člana 30 Zakona o slobodnom pristupu informacijama (»Sl.list CG«, br. 44/12 i 30/17), i člana 16 i 46 Zakona u upravnom postupku (»Sl. list CG«, br. 56/2014, 20/2015, 40/2016 i 37/2017), Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava postupajući po zahtjevu »Centra za demokratiju i ljudska prava - CEDEM« iz Podgorice, zaveden pod brojem UPI-11-037/25-11/1 od 5.2.2025. godine, radi pristupa informaciji, d o n o s i

R J E Š E N J E

I **Usvaja se** zahtjev »Centra za demokratiju i ljudska prava - CEDEM« iz Podgorice, zaveden pod brojem UPI-11-037/25-11/1 od 5.2.2025. godine, te se dozvoljava pristup sljedećim informacijama: Koje konkretne aktivnosti su sprovedene radi povećanja političke participacije RE populacije (npr. Edukative radionice, kampanje, podrška političkom organizovanju)?; Koliko pripadnika RE zajednice je trenutno zaposleno u institucijama državne uprave i lokalne samouprave? Molimo dostavite podatke sa razradom po institucijama i godinama (2021-2024)?; Koji su mehanizmi primijenjeni da bi se RE zajednica motivisala za aktivnije uključivanje u društvene procese i kakvi su efekti?; Da li su sprovedene edukacije za službenike javne uprave o suzbijanju anticiganizma? Ako jesu, molimo dostaviti podatke o broju službenika, temama i institucijama koje su ih organizovale.; Kakvu su rezultati u borbi protiv anticiganizma u medijima i javnom prostoru? Da li su sprovedene kampanje u skladu sa Strategijom?; Koje institucije su bile uključene u kampanje protiv govora mržnje usmjerenog prema RE populaciji i kakvi su rezultati postignuti?; Koji projekti su finansirani kroz budžet Ministarstva u cilju očuvanja i promocije kulture Roma i Egipćana u periodu 2021-2024?; Da li su realizovani projekti uključivali elemenata romske i egipćanske kulture i jezika u realizovanim projektima?; Da li su realizovani projekti uključivali uključivali elemenata romske i egipćanske kulture i jezika u realizovanim projektima?

II Pristup informaciji iz stava I ovog rješenja ostvariće se dostavljanjem kopije informacija elektronskim putem, u mašinski čitljivom formatu, na e-mail adresu: info@cedem.me

III Troškova postupaka nije bilo.

IV Žalba protiv ovog rješenja ne odlaže njegovo izvršenje.

Obrazloženje

»Centar za demokratiju i ljudska prava - CEDEM« iz Podgorice, podnio je dana 5.1.2025. godine Zahtjev za slobodan pristup informacijama, broj UPI-11-037/25-11/2, kojim je tražio da mu se omogući pristup sljedećim informacijama: Koje konkretne aktivnosti su sprovedene radi povećanja političke participacije RE populacije (npr. Edukative radionice, kampanje, podrška političkom organizovanju)?; Koliko pripadnika RE zajednice je trenutno zaposleno u institucijama državne uprave i lokalne samouprave? Molimo dostavite podatke sa razradom po institucijama i godinama (2021-2024)?; Koji su mehanizmi primijenjeni da bi se RE zajednica motivisala za aktivnije uključivanje u društvene procese i kakvi su efekti?; Da li su sprovedene edukacije za službenike javne uprave o suzbijanju anticiganizma? Ako jesu, molimo dostaviti podatke o broju službenika, temama i institucijama koje su ih organizovale.; Kakvu su rezultati u borbi protiv anticiganizma u medijima i javnom prostoru? Da li su sprovedene kampanje u skladu sa Strategijom?; Koje institucije su bile uključene u kampanje protiv govora mržnje usmjerenog prema RE populaciji i kakvi su rezultati postignuti?; Koji projekti su finansirani kroz budžet Ministarstva u cilju očuvanja i promocije kulture Roma i Egipćana u periodu 2021-2024?; Da li su realizovani projekti uključivali elemenata romske i egipćanske kulture i jezika u realizovanim projektima?; Da li su realizovani projekti uključivali uključivali elemenata romske i egipćanske kulture i jeika u realizovanim projektima? ; na način što će mu se tražene informacije dostaviti elektronskim putem, u mašinski čitljivom formatu, na e-mail adresu: info@cedem.me.

Uvidom u traženu dokumentaciju, bliže opisanu u stavu I dispozitiva ovog rješenja, utvrđeno je da Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava posjeduje tražene informacije, te da se u istoj ne nalaze podaci čijim bi se objelodanjivanjem ugrozio neki od interesa iz člana 14 Zakona o slobodnom pristupu informacijama, pa nalazi da zahtjev treba usvojiti kao osnovan, u skladu sa članom 13 i 21 stav 1 tačka 3 Zakona o slobodnom pristupu informacijama.

Odredbom člana 30 Zakona o slobodnom pristupu informacijama (»Sl.list CG«, br. 44/12 i 30/17), propisano je da o zahtjevu za pristup informaciji ili ponovnu upotrebu informacija, osim u slučaju iz člana 22 ovog zakona, organ vlasti odlučuje rješenjem, kojim dozvoljava pristup traženoj informaciji, odnosno ponovnu upotrebu informacija ili njenom dijelu ili zahtjev odbija. Dalje, stavom 5 istog člana Zakona, propisano je da rješenje kojim se odbija zahtjev za pristup informaciji, odnosno ponovnu upotrebu informacija sadrži detaljno obrazloženje razloga zbog kojih se ne dozvoljava pristup traženoj informaciji, odnosno ponovna upotreba informacija.

Žalba ne odlaže izvršenje rješenja, shodno članu 36 Zakona o slobodnom pristupu informacijama.

Polazeći od naprijed navedenog, odlučeno je kao u dispozitivu rješenja.

UPUTSTVO O PRAVNOJ ZAŠTITI: Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba Agenciji za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama u roku od 15 dana od prijema rješenja, neposredno ili preko ovog Ministarstva. Žalba se podnosi u dva primjerka.

**Lice zaduženo za rješavanje po zahtjevu
za slobodan pristup informacijama**

Dostavljeno:

- Podnosiocu zahtjeva
- u spise predmeta
- a/a

Ramiz Sahman

From: Sokolj Beganaj
Sent: utorak, 11. mart 2025. 11:41
To: Ramiz Sahman
Subject: FW: Odgovori za CEDEM
Attachments: Odgovori za CEDEM.docx

From: Sokolj Beganaj
Sent: 24 February 2025 14:17
To: 'info@cedem.me.' <info@cedem.me.>
Subject: Odgovori za CEDEM

Poštovani,
U prilogu Vam dostavljam Odgovore za CEDEM

S poštovanjem,

Mr Sokolj Beganaj
Načelnik Odjeljenja za unapređenje i zaštitu prava Roma i Egipćana
Nacionalni coordinator za Rome i Egipćane
sokolj.beganaj@mmp.gov.me
Tel. 069/104 -548

Ministarstvo ljudskih
i manjinskih prava

1. Koje konkretne aktivnosti su sprovedene radi povećanja političke participacije RE populacije (npr. edukativne radionice, kampanje, podrška političkom organizovanju)?

Strategija socijalne inkluzije Roma i Egipćana 2021-2025 predviđa mjere za povećanje ucesca Romske i egipćanske zajednice u donosenju odluka na lokalnom i nacionalnom nivou.

U samoj strategiji postoji posebna oblast o političkoj participaciji iz kojih se planiraju razne aktivnosti. Jedan od operativnih ciljeva je povećanje nivoa političke participacije i zastupljenosti romske i egipćanske zajednice u procesu izrade sprovođenja i monitoringa javnih politika.

U Crnoj Gori su sprovedene različite aktivnosti s ciljem povećanja političke participacije romske i egipćanske (RE) populacije. Ove aktivnosti uključuju edukativne radionice, kampanje i podršku političkom organizovanju.

Edukativne radionice i obuke: Ministarstvo za ljudska i manjinska prava organizovalo je dvodnevnu obuku o političkoj participaciji Roma i Romkinja u Ulcinju. Obuka je bila namenjena srednjoškolcima, studentima i medijatorima iz oblasti zdravstva, obrazovanja, rada i socijalne zaštite, s ciljem jačanja njihovih kapaciteta za učešće u političkom životu.

Strategije i planovi: Vlada Crne Gore usvojila je "Strategiju za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana 2021-2025", koja obuhvata mere za unapređenje političke participacije RE populacije. Strategija predviđa edukaciju mladih pripadnika ove zajednice o značaju političkog učešća, s posebnim fokusom na osnaživanje žena za participaciju u političkom životu.

Podrška političkom organizovanju: Iako RE zajednica u Crnoj Gori još uvek nema svoju političku partiju, prepoznata je potreba za njihovim aktivnijim uključivanjem u politički život. U tom kontekstu, sprovedene su obuke i edukacije koje imaju za cilj osnaživanje pripadnika RE populacije za političko delovanje i zastupanje svojih interesa.

Ove aktivnosti predstavljaju korake ka integraciji RE populacije u političke tokove Crne Gore, omogućavajući im da aktivno učestvuju u donošenju odluka koje utiču na njihovu zajednicu.

Pored toga u zadnje dvije godine se organizuje Romski parlament za Rome, cilj je zastupljenost pripadnika romske i egipćanske populacije u Crnoj Gori.

2. Koliko pripadnika RE zajednice je trenutno zaposleno u institucijama državne uprave i lokalne samouprave? Molimo dostaviti podatke sa razradom po institucijama i godinama (2021-2024).

Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava ne posjeduje tražene informacije, vezano za broj RE zajednice zaposlenih u institucijama. Međutim prema našim saznanjima najmanje ima četvoro u tri ministarstva, petoro u tri kancelarije za Rome u Podgorici,

Nikšiću i Bijelom Polju, Veliki broj saradnika koja su uključena u osnovnim školama, 36, Saradnici po Domovima zdravlja, Centrima za socijalni rad, Zavodima za zapošljavanje, najmanje 25 prema našem saznanju, ali ih ima i sigurno više uključeno.

3. Koji su mehanizmi primijenjeni da bi se RE zajednica motivisala za aktivnije uključivanje udruštvene procese i kakvi su efekti?

U Crnoj Gori, Romi i Egipćani se i dalje suočavaju sa različitim izazovima kada je u pitanju njihova socijalna inkluzija. Vlada i nevladine organizacije implementiraju različite mehanizme za njihovo aktivnije uključivanje u društvene procese.

Obrazovanje: Programi stipendiranja, besplatni udžbenici i mentorska podrška podstiču RE učenike na redovno pohađanje škole i smanjenje stope napuštanja obrazovanja.

Zapošljavanje: Obuke za razvoj vještina, stručna osposobljavanja i podsticaji za poslodavce koji zapošljavaju pripadnike RE zajednice doprinose njihovoj ekonomskoj integraciji.

Stanovanje: Projekti izgradnje i renoviranja stambenih objekata poboljšavaju životne uslove RE populacije, omogućavajući im stabilniju osnovu za društveno učešće.

Zdravstvo: Kampanje za podizanje svesti o zdravstvenim pravima i obezbjeđivanje pristupa zdravstvenim uslugama unapređuju zdravstveno stanje zajednice.

Kultura i identitet: Podrška kulturnim manifestacijama i očuvanju jezika jača identitet RE zajednice i njihovu vidljivost u društvu.

Efekti ovih mehanizama su pozitivni, ali i dalje postoje izazovi. Povećano je prisustvo RE dece u obrazovnom sistemu i njihova zapošljivost, ali su potrebni kontinuirani napori za prevazilaženje diskriminacije i potpuna integracija u društvo.

4. Da li su sprovedene edukacije za službenike javne uprave o suzbijanju anticiganizma? Ako jesu, molimo dostaviti podatke o broju učesnika, temama i institucijama koje su ih organizovale.

Da, u Crnoj Gori su sprovedene edukacije za službenike javne uprave s ciljem suzbijanja anticiganizma. Ove aktivnosti su organizovane od strane Ministarstva pravde, ljudskih i manjinskih prava, posebno kroz Direkciju za inkluziju Roma i Egipćana.

Detalji o sprovedenim edukacijama:

- 1. Onlajn edukacija "Društvena jednakost pripadnika romske i egipćanske zajednice - borba protiv anticiganizma" (26. oktobar 2021. godine):**
 - o **Organizator:** Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava – Direkcija za inkluziju Roma i Egipćana.

- **Učesnici:** Predstavnici lokalnih samouprava, vaspitno-obrazovnih ustanova, centara za socijalni rad, centara i odjeljenja bezbjednosti, te sektora granične policije. Ukupno je prisustvovalo 55 učesnika.
- **Tema:** Smanjenje etničke distance prema građanima romske i egipćanske populacije i borba protiv anticiganizma.
- **Predavač:** Docent Mirko Đuković sa Kineskog Univerziteta političkih nauka i prava.

2. Edukacija "Društvena jednakost pripadnika romske i egipćanske zajednice – borba protiv anticiganizma" u Beranama (17. novembar 2022. godine):

- **Organizatori:** Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava u saradnji sa Opštinom Berane.
- **Učesnici:** Predstavnici sekretarijata i službi Opštine Berane, obrazovnih ustanova i lokalnih institucija sa teritorije ove opštine.
- **Tema:** Smanjenje etničke distance prema građanima romske i egipćanske populacije i borba protiv anticiganizma.
- **Predavač:** Sokol Beganaj, načelnik Odjeljenja za unapređenje i zaštitu prava romske i egipćanske populacije.

3. Onlajn edukacija za sudije i državne tužioce (28. oktobar 2021. godine):

- **Organizator:** Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava – Direkcija za inkluziju Roma i Egipćana.
- **Učesnici:** Sudije i državni tužioci u Crnoj Gori.
- **Tema:** Prepoznavanje i procesuiranje krivičnih djela počinjenih iz mržnje prema pripadnicima romske i egipćanske zajednice, sa posebnim fokusom na primjenu člana 42a Krivičnog zakonika Crne Gore.
- **Predavač:** Sutkinja Apelacionog suda Crne Gore, Milenka Žižić.

Pored ovih edukacija, u novembru 2022. godine formirana je radna grupa za izradu akreditovanog programa za borbu protiv anticiganizma. Cilj ovog programa je zaštita romske i egipćanske populacije od rasizma, anticiganizma i svih oblika diskriminacije, kroz edukaciju državnih službenika i mladih. U radnu grupu su uključeni predstavnici različitih državnih institucija, uključujući Osnovno državno tužilaštvo, Centar za obuku u sudstvu i tužilaštvu, Ombudsmana Crne Gore, Vrhovni sud Crne Gore, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Upravu policije, centre za socijalni rad i Romski savjet.

Ove aktivnosti su realizovane u skladu sa Akcionim planom za sprovođenje Strategije socijalne inkluzije Roma i Egipćana u Crnoj Gori 2021-2025, sa ciljem smanjenja etničke distance i borbe protiv anticiganizma.

5. Kakvi su rezultati u borbi protiv anticiganizma u medijima i javnom prostoru? Da li su sprovedene kampanje u skladu sa Strategijom?

U Crnoj Gori su preduzeti značajni koraci u borbi protiv anticiganizma u medijima i javnom prostoru, u skladu sa Strategijom socijalne inkluzije Roma i Egipćana 2021-2025. Ove aktivnosti uključuju obuke, formiranje radnih grupa i medijske kampanje usmjerene na suzbijanje diskriminacije i govora mržnje prema romskoj i egipćanskoj zajednici.

Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava organizovalo je dvodnevnu edukaciju na temu „Izjestavanje o Romima – doprinos medija u borbi protiv anticiganizma,, koja je trajala od 11. Do 12. Novembra 2021. godine.

Predavaci na edukaciji su bili, osim mr Sokolja Beganaj, doc dr Branko Boskovic, Elvis Berisa i Petar Komnenic. Edukaciji je prisustvovalo ukupno 16 novinara/ki iz stampanih i onlajn medija, kao i TV i radio stanica iz Pljevalja, Petnjice, Herceg Novog, Ulcinja, Tivta, Niksica i Podgorice.

Prisutni novinari/ke i urednici/ce su aktivno ucestvovali u diskusiji i iskazali veliko interesovanje za navedenu temu i spremnost da daju svoj doprinos u procesu inkluzije Roma.

Obuke i edukacije: Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava, u saradnji sa Centrom za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, organizovalo je dvodnevnu obuku za sudije i tužioce na temu "Zločin iz mržnje i govor mržnje u borbi protiv anticiganizma". Ova obuka je bila usklađena sa Akcionim planom Strategije i fokusirala se na prepoznavanje i procesuiranje slučajeva diskriminacije i govora mržnje prema Romima i Egipćanima.

Formiranje radnih grupa: U cilju jačanja institucionalnog odgovora na anticiganizam, formirana je radna grupa za izradu akreditovanog programa za borbu protiv anticiganizma. Ova grupa okuplja predstavnike državnih institucija, nevladinog sektora i međunarodnih organizacija, s ciljem kreiranja programa obuke za državne službenike i mlade.

Medijske kampanje i konkursi: Centar za istraživačko novinarstvo Crne Gore (CIN-CG) organizovao je konkurs na temu govora mržnje, s posebnim fokusom na diskriminaciju prema Romima i Egipćanima. Ovaj konkurs je imao za cilj podizanje svijesti i edukaciju javnosti o štetnosti govora mržnje i promovisanju tolerancije.

Iako su ovi napori značajni, izvještaji ukazuju na to da su žene i nacionalne manjine, uključujući romsku zajednicu, i dalje česte mete govora mržnje u Crnoj Gori. Monitoring medija pokazuje da je etnička različitost jedan od glavnih izvora tenzija, pri čemu govor mržnje na osnovu etniciteta čini značajan procenat zabilježenih slučajeva.

Uprkos preduzetim mjerama, izazovi u borbi protiv anticiganizma ostaju prisutni. Potrebno je kontinuirano raditi na edukaciji, podizanju svijesti i jačanju institucionalnih kapaciteta kako bi se efikasno suzbila diskriminacija i govor mržnje prema romskoj i egipćanskoj zajednici u Crnoj Gori.

6. Koje institucije su bile uključene u kampanje protiv govora mržnje usmjerenog prema RE populaciji i kakvi su rezultati postignuti?

U Crnoj Gori, više institucija i organizacija aktivno je uključeno u kampanje protiv govora mržnje usmjerenog prema romskoj i egipćanskoj (RE) populaciji. Jedna od značajnih inicijativa je projekat "Podrška mladima i građanima u borbi protiv govora mržnje i diskriminacije u cilju smanjenja etničke distance", koji je realizovala Mreža za omladinski aktivizam Crne Gore (MOACG) od decembra 2022. do juna 2023. godine, uz podršku Vlade Australije. Cilj projekta bio je edukacija mladih i građana o prepoznavanju i suzbijanju govora mržnje, kao i smanjenje etničke distance kroz omladinski aktivizam.

Takođe, Misija OEBS-a u Crnoj Gori pokrenula je decembra 2021. kampanju podizanja svijesti o štetnosti govora mržnje u online prostoru. Kampanja je obuhvatala video spotove emitovane na nacionalnim televizijama i društvenim mrežama, s ciljem edukacije javnosti o prepoznavanju i prijavljivanju govora mržnje na internetu.

Centar za građansko obrazovanje (CGO) je u junu 2023. godine pozdravio odluku vrhovne državne tužiteljke koja je naložila višim državnim tužilaštvima da intenziviraju rad na praćenju i procesuiranju slučajeva izazivanja nacionalne, rasne i vjerske mržnje. Ova inicijativa ima za cilj efikasnije sankcionisanje govora mržnje i diskriminacije prema manjinskim zajednicama, uključujući RE populaciju.

Iako su ove kampanje doprinijele podizanju svijesti i edukaciji javnosti o problemu govora mržnje, izazovi i dalje postoje. Potrebno je kontinuirano raditi na implementaciji zakonskih mjera, edukaciji i senzibilizaciji društva kako bi se postigli dugoročni rezultati u suzbijanju govora mržnje prema RE populaciji i drugim manjinskim grupama.

7. Koji projekti su finansirani kroz budžet Ministarstva u cilju očuvanja i promocije kulture Roma i Egipćana u periodu 2021-2024?

U periodu od 2021. do 2024. godine, Ministarstvo kulture i medija Crne Gore podržalo je više projekata usmjerenih na očuvanje i promociju kulture romske i egipćanske zajednice. Iako detalji o svim projektima nisu javno dostupni, poznato je da su određene nevladine organizacije (NVO) dobile sredstva za realizaciju takvih inicijativa.

Na primjer, u 2024. godini, Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava objavilo je javni konkurs pod nazivom „Podrška romskoj i egipćanskoj populaciji za punu uključenost u crnogorsko društvo“, s ciljem finansiranja projekata NVO-a u oblasti zaštite i promocije prava Roma i Egipćana. Odluka o raspodjeli sredstava za ove projekte donijeta je 16. jula 2024. godine.

Takođe, Građanska alijansa je tokom 2023. godine realizovala nekoliko projekata usmjerenih na unapređenje položaja romske i egipćanske zajednice, uključujući:

- **„Karijerna revolucija“:** Projekat je omogućio članovima romske i egipćanske zajednice da unaprijede svoje vještine kroz stručne obuke u raznim zanatima, što je doprinijelo njihovom zapošljavanju i socijalnoj inkluziji.
- **„Upoznavanjem do tolerancije mladih“:** Cilj ovog projekta bio je smanjenje etničke distance i povećanje tolerancije među mladima iz različitih opština kroz kulturne posjete, predavanja i promociju interkulturalizma.

- **„Slavimo različitost. Njeguimo kulturu.“**: Projekat je imao za cilj promociju kulture, prava i običaja manjina, posebno romske i egipćanske zajednice, kroz istraživanja, publikacije i edukativne aktivnosti.

Ovi projekti su značajno doprinijeli očuvanju i promociji kulture Roma i Egipćana u Crnoj Gori tokom navedenog perioda.

8. Da li su realizovani projekti uključivali elemenata romske i egipćanske kulture i jezika u realizovanim projektima?

Jesu. Svjetski dan Roma, Svjetski dan romskog jezika, Romski bal i sl.